

RECOMANDAREA NR. (98) 1

A COMITETULUI MINIȘTRILOR CĂTRE STATELE MEMBRE

PRIVIND MEDIEREA FAMILIALĂ

(adoptată de Comitetul Miniștrilor în 21 ian.1998, la a 616-a reuniune a delegațiilor miniștrilor)

Trad. Jud.Cristi Danilet

1. Comitetul Miniștrilor, în baza articolului 15.b din Statutul Consiliului Europei,
2. Conștientizând creșterea numărului de litigii familiale, în special a celor generate de separarea în fapt sau de divorț și luând în considerare consecințele dăunătoare ale unor astfel de conflicte asupra familiilor, precum și costurile ridicate, atât cele sociale, cât și cele economice, pe care statele trebuie să le suporte;
3. Luând în considerare nevoia de a proteja interesele superioare ale copilului și bunăstarea acestuia consacrate de către instrumentele juridice internaționale, ținând cont mai ales de situațiile ce privesc custodia și dreptul la vizită, ca urmare a separării sau a divorțului;
4. Având în vedere dezvoltarea mijloacelor de soluționare a litigiilor pe cale amiabilă și recunoașterea nevoii de a reduce proporțiile conflictului în interesul tuturor membrilor familiei;
5. Recunoscând caracterul specific al litigiilor familiale, și anume:
 - faptul că în litigiile familiale sunt implicate persoane între care există, prin definiție, relații continue și de interdependență;
 - faptul că litigiile familiale apar într-un context emoțional nefericit și îl pot agrava;
 - faptul că separarea sau divorțul au un impact puternic asupra tuturor membrilor familiei, îndeosebi a copiilor;
6. Amintind Convenția Europeană cu privire la Exercițarea Drepturilor Copiilor¹, și în mod special articolul 13 al acestei Convenții, care prevede recurgerea la mediere sau la alte mijloace pentru a soluționa conflictele în care sunt implicați copii;
7. Luând în considerare rezultatele cercetărilor privind folosirea medierii și experiențele mai multor țări în acest domeniu, care demonstrează faptul că recurgerea la medierea familială ar putea:
 - să îmbunătățească comunicarea între membrii familiei;
 - să reducă proporțiile conflictului dintre părțile aflate în litigiu;
 - să conducă la o rezolvare amiabilă;
 - să asigure continuitatea legăturilor dintre părinți și copii;
 - să contribuie la reducerea costurilor economice și sociale produse de separare sau divorț, atât pentru părți, cât și pentru State;
 - să reducă perioada de timp necesară soluționării conflictului;
8. Subliniind amploarea luată de fenomenul internaționalizării relațiilor familiale și problemele specifice care derivă de aici;
9. Realizând că o serie de state au în vedere introducerea medierii familiale;
10. Fiind convins de necesitatea de a recurge mai des la medierea familială, înțeleasă ca fiind procesul în care un terț, imparțial și neutru, numit mediator, asistă părțile în persoană la negociere asupra chestiunilor aflate în litigiu, încercând să ajungă la acorduri comune,
11. Recomandă guvernelor statelor membre:

¹ Convenția a fost adoptată la Strasbourg la 25 ian.1996, dar România nu a ratificat-o încă (*n.ns, CD*).

- i. să introducă sau să promoveze medierea familială sau, acolo unde este cazul, să o întărească;
- ii. să ia sau să întărească toate măsurile necesare în vederea implementării următoarelor principii pentru promovarea și utilizarea medierii familiale, ca metodă adecvată soluționării litigiilor familiale.

Principiile medierii familiale

I. Domeniul de aplicare al medierii

- a. Medierea familială poate fi aplicată în orice litigiu dintre membrii aceleiași familii între care există fie legături de sânge, fie prin căsătorie, precum și a celor între care există sau au existat legături de familie, așa cum prevede legislația națională.
- b. Cu toate acestea, statele sunt libere să stabilească chestiunile sau cazurile specifice care pot fi soluționate prin recurgere la medierea familială.

II. Organizarea medierii

- a. În principiu, medierea nu trebuie să fie obligatorie.
- b. Statele sunt libere să organizeze și să exercite medierea așa cum consideră de cuviință, prin sectorul public sau cel privat.
- c. Indiferent de modul în care medierea este organizată și exercitată, statele trebuie să se asigure de existența unor mijloace care să presupună:
 - proceduri de selectare, instruire și calificare a mediatorilor;
 - elaborarea și respectarea de către mediatori a unor norme de „bune practici”².

III. Procesul de mediere

Statele trebuie să se asigure de existența unor metode adecvate care să permită desfășurarea procesului de mediere conform următoarelor principii:

- i. mediatorul este imparțial față de părțile aflate în conflict;
- ii. mediatorul este neutru în ceea ce privește rezultatul procesului de mediere;
- iii. mediatorul respectă punctele de vedere ale părților și garantează egalitatea părților în procesul de negociere;
- iv. mediatorul nu are puterea de a impune părților o anumită soluție;
- v. condițiile în care se desfășoară medierea familială trebuie să garanteze dreptul la viață privată;
- vi. discuțiile care au loc pe durata procesului de mediere sunt confidențiale și nu pot fi dezvăluite, decât cu acordul părților sau dacă legislația națională permite acest lucru;
- vii. când este cazul, mediatorul trebuie să informeze părțile de posibilitatea de a recurge la consiliere maritală sau la alte forme de consiliere, ca mijloc de soluționare a problemelor conjugale sau familiale;

viii. mediatorul trebuie să acorde o atenție sporită bunăstării și interesului superior ale copilului, trebuie să încurajeze părinții să se concentreze asupra nevoilor copilului și trebuie să

² Varianta în limba engleză a Recomandării prevede o condiție ce se traduce oarecum diferit față de cea în limba franceză: „atingerea și menținerea unor standarde de către mediatori” (n.ns, CD).

reamintească părinților faptul că principala lor responsabilitate este de a asigura bunăstarea copiilor lor, precum și necesitatea de a-și informa și consulta copiii în acest sens;

ix. mediatorul trebuie să se preocupe în mod special să afle dacă una din părți a fost supusă în trecut violențelor sau dacă acest lucru se poate întâmpla în viitor, și ce efecte ar putea acestea să aibă asupra părților implicate în negociere; în aceste condiții, mediatorul trebuie să decidă dacă este recomandat procesul de mediere;

x. mediatorul poate oferi informații cu caracter juridic, dar nu trebuie să ofere consultanță juridică. Dacă este necesar, mediatorul trebuie să informeze părțile cu privire la posibilitatea de a consulta un avocat sau un alt profesionist.

IV. Statutul acordurilor obținute pe calea medierii

Statele trebuie să faciliteze aprobarea acordurilor obținute pe calea medierii de către o autoritate judiciară sau o altă autoritate competentă, dacă acest lucru este cerut de părți, și să asigure mecanismele de executare a acestor acorduri, conform legislației naționale.

V. Medierea și procedurile din fața autorităților judiciare sau altor autorități competente

a. Statele trebuie să recunoască autonomia procesului de mediere și posibilitatea ca acesta să se desfășoare înaintea, în timpul sau ulterior unei proceduri judiciare.

b. Statele trebuie să garanteze mecanisme care:

i. să permită întreruperea procedurilor judiciare în curs în scopul medierii;

ii. să asigure posibilitatea ca, în aceste cazuri, autoritatea judiciară sau altă autoritate competentă să poată lua decizii urgente pentru a proteja părțile, copiii sau patrimoniul acestora;

iii. să permită informarea autorității judiciare sau altei autorități competente dacă părțile continuă sau nu procesul de mediere și dacă au ajuns sau nu la un acord.

VI. Promovarea și accesul la mediere

a. Statele trebuie să promoveze dezvoltarea medierii familiale, îndeosebi prin programe de informare a publicului, pentru o mai bună înțelegere a acestui mijloc de soluționare amiabilă a litigiilor familiale.

b. Statele sunt libere să stabilească, în cazuri specifice, metodele adecvate de informare cu privire la mediere ca proces alternativ de soluționare a litigiilor familiale (de exemplu, prevăzând o întâlnire între părți și mediator), și permițând prin aceasta părților să hotărască dacă este posibil și indicat pentru ele să recurgă la mediere asupra chestiunilor care fac obiectul litigiului.

c. De asemenea, statele trebuie să se străduiască să ia măsurile necesare pentru a permite accesul la medierea familială, inclusiv la medierea internațională și să contribuie astfel la răspândirea acestui mijloc de soluționare în mod amiabil a litigiilor familiale.

VII. Alte mijloace de soluționare a litigiilor

Statele pot examina aplicabilitatea principiilor relative la procesul de mediere, enunțate în prezenta Recomandare, și în cazul altor mijloace de soluționare a litigiilor.

VIII. Elemente internaționale

a. Statele trebuie să aibă în vedere înființarea unor mecanisme care să permită, atunci când este cazul, recurgerea la mediere în situațiile care implică elemente de extraneitate, mai ales în chestiunile legate de copii, cu deosebire în cele care privesc custodia și dreptul la vizită atunci când părinții locuiesc sau vor locui în state diferite.

b. Medierea internațională poate fi considerată o metodă adecvată ce permite părinților să organizeze sau să reorganizeze custodia și dreptul la vizită, sau să rezolve neînțelegerile apărute ulterior hotărârilor care privesc aceste chestiuni. Cu toate acestea, în eventualitatea îndepărtării sau a reținerii copilului împotriva legii, nu trebuie să se recurgă la medierea internațională, dacă acest lucru va întârzia returnarea rapidă a copilului.

c. Toate principiile subliniate mai sus sunt aplicabile și în cazul medierii internaționale.

d. Statele trebuie să promoveze cât mai mult cooperarea între serviciile existente ce se ocupă de medierea familială, în scopul facilitării accesului la medierea internațională.

e. Având în vedere natura deosebită a medierii internaționale, mediatorii internaționali trebuie să fie instruiți special în acest scop.
